

BOBCATSSS 2002

Kevés olyan program van, ami miatt az ember szívesen menne januárban az Adria partjára. A 10. Nemzetközi BOBCATSSS konferencia szervezőinek mégis sikerült a lehetetlen, ugyanis kb. száznegyven könyvtár szakos egyetemi és főiskolai hallgatót, tanárt és gyakorló könyvtárost, kutatót láttak vendégül a minden kétséget kizáróan csodálatos szlovén tengerparti városkában, Portorožban. A név jelentése *Port of Roses*, azaz a rózsák kikötője. (Zárójelben jegyzem meg, hogy a nagy hidegben rózsákról legfeljebb csak álmodni lehetett, s a sűrű köd miatt a kikötőt és a tengert is alig láttuk, pedig mikor részesül egy magyar egyetemista olyan figyelmességben, hogy a szobájának az erkélye éppen a tengerre néz...)

Az ellátásra semmi panaszunk nem lehetett. A két szervező könyvtárosképző intézmény, a ljubljana egyetem és a stuttgarti főiskola könyvtár szakos hallgatói mindent megtettek kényelmünk érdekében. A tengerparti panziók nyugati turisták pénztárcájához szabott árából annyit alkudtak, hogy bármely kelet- és közép-európai diák, tanár számára megfizethető volt a szolgáltatás, a szimpózium székhelyéül pedig kibérelték az Auditorij nevű konferenciaközpontot, ahol há-

rom nagy teremben folyhattak párhuzamosan az előadások.

Habár sokan tartottak a vidéki helyszín miatti esetleges hiányosságoktól, a konferenciaközpont technikai felszereltsége, a városkában található szórakozási és étkezési lehetőségek felülmúlták a várakozásokat.

Ezúttal is sikerült olyan témát választani, ami nem csak a kutatók, de nagyon sok diáktársunk fantáziáját is megmozgatta (*Human beings and information specialists*, azaz Emberek és információs szakemberek).

Jó volt látni, hogy milyen lenyűgözően nagy munkát képesek végezni egyesek egyetemi hallgatóként csupán azért, hogy egy színvonalas előadással szerepeljenek ezen a nemzetközi megmérettetésen. Különösen a horvát és a szlovén egyetemek hallgatóinál volt megfigyelhető, hogy a kutatókat jórészt a tanárok kezdeményezik, segítik tanácsaikkal, de a diákokra hagyják az anyaggyűjtést, a kérdőívek kitöltését, és ami a hallgatóknak különösen nagy lehetőség: az eredmények publikálását, az egyes fórumokon való közzétételét.

Összesen negyven előadás hangzott el. Minden szekció elején volt egy gondolatébresztő előadás, amelyben főleg tanárok, kutatók beszéltek tudományos eredményeikről, elméleteikről, ezzel mintegy bevezetőt adva a szimpózium egyes szekcióinak beszámolóihoz.

Újításként tarthatjuk számon, hogy ezúttal a felszólalások mellett a szünetekben az Auditorij halljában nagyméretű tablókon ismertethették eredményeiket azok, akik dolgozatuk tartalmát nem mondhatták el (főleg az idő korlátozott volta miatt) szóban. Ez az ún. *poster session* (poszter szekció) általában olyan témákat tartalmazott, amelyek csak érintőlegesen kapcsolódtak a szimpózium előzetesen megadott központi gondolatához.

Olvashattunk például a horvát börtönkönyvtárakról, a lengyel informatikai fejlesztésekről, vagy éppen arról, hogy milyen szerepet tölt be az információs technológia a pedagógusképzésben Torunban. *Giczi András* a Magyarországon nem is oly régen publikált kutatásáról, a kaoszelmélet és a könyvtártudomány összefüggéseiről mutatott be egy látványos tablót. Fejtegetései iránt nagy érdeklődés mutatkozott, többen is megkeresték kérdéseikkel a szimpózium alatt, az előadások szüneteiben, de az esti kötetlenebb, zenés, táncos összejöveteleken is.

Idén is nagy hangsúlyt fektettek az elmélyült szakmai munkára. Az egyes szekciók előadásainak összeállításánál világosan kitapintható volt a szervezők szándéka, ugyanis a felszólalások témájukban nagyon közel álltak egymáshoz, ezzel lehetőség nyílt az egyes országoknál tapasztalható elté-

rő gyakorlatok összehasonlítására is.

Viszonylag sok, a jelenlegi helyzetet elemző kutatásról számoltak be. Többen készítettek kérdőíves felmérést arról, hogy milyen kép él egyrészt a szakmában, másrészt a felhasználókban a jövő könyvtárosáról; hogyan látják a jövőt a könyvtár szakos diákok az egyes egyetemeken; a felhasználók milyen igényeivel kell szembenézni az információs társadalomban. Ez jórészt a diákok kedvelt „műfaja” volt, míg a tanárok, kutatók inkább elméleti kérdésekről, a felvetett problémák lehetséges megoldásairól számoltak be. Szóba került a könyvtárosképzés nemzetközivé tételének kérdése, a netikett, a modern kor által megkívánt új szerepek, lehetőségek problémaköre.

A konferenciának mindig fontos részét képezik a workshopok, melyek során az előadó és a hallgatóság kapcsolata interaktívvá válik. A műhelyekben nem is hagyományos előadások kerülnek terítékre, inkább megvitatásra váró témák vannak a középpontban.

Egy fontos témát mindenképpen ki kell emelni az idei konferencia műhelytanulmányai közül, és bár – ahogy ez lenni szokott – nem született konszenzus a kérdésben, e téma mindannyiunk életét befolyásolja napjainkban.

Az interneten rengeteg információ kering rólunk, magánszemélyekről. A vita bevezetőjében ezt úgy mutatták be az előadók, hogy a nézőtérrel felállítottak egy lányt, és felsorolták tucatnyi személyes adatát. Ezeket, mint mondták, a különböző adatbankokban szinte teljesen szabadon lekérdezhették. Meg-

döbrentő volt látni, hogy mennyi mindent lehet megtudni rólunk a hálózaton keresztül...

A párbeszéd alapvonala és témája így az lett, hogyan lehet adataink védelmét megoldani az interneten, azon a felületen, ahol az adatok nyilvánossága és hozzáférhetősége a fő szempont. Ez akár a net filozófiájaként is felfogható.

Ebből született meg a második problémakör, nevezetesen az, hogy mi módon lehet – ha lehet egyáltalán – az internetet szabályozni. A szabályozás ellen érvelők a net adatszabadságára hivatkoztak, és úgy okoskodtak, hogy minél kevesebb helyen adjuk meg az adatainkat, ha védekezni akarunk. A másik tábor ez utóbbi javaslatot egyetértett, de véleményük szerint van mód a jogi szabályozásra, és szükség is van rá, hiszen akárcsak a könyvtárakban, az interneten is a felhasználó érdeke az elsődleges.

A vita során elhangzott állásfoglalások és érvelések mind azt mutatták, hogy a szakmát a közeljövőben megoldásra váró problémaként élénken foglalkoztatja ez a kérdés.

Ahhoz képest, hogy milyen közel rendezték határainkhoz a szimpóziumot, sajnos megint viszonylag kevesen képviseltük nemzetünket. Budapestről négyen, Szombathelyről hatan vettünk részt a szimpóziumon.

Szintén negatívumként említhető, hogy a tízéves jubileumra nem helyeztek kellően nagy hangsúlyt. Egy előadásban bibliográfiai és bibliometriai szempontból elemezték az előző BOBCATSSS kötetek tartalmát. Az Auditorij halljában meg lehetett nézni a korábbi szimpóziumokon készült fényképe-

ket, illetve lapozgatni lehetett az előző kilenc BOBCATSSS kötetet (1993–2001). A szervezők szándékában állt az is, hogy a második napon egy tengerparti séta keretében lehessen kötetlenül társalogni a konferencia „veteránjaival”. Sajnos a rossz idő miatt ez megghiúsult, így a generációk találkozására egy kellemes szórakozóhelyen került sor.

Az idén megalapították a BOBCATSSS Díjat, melyet a résztvevők szavazatai alapján ítélték oda a legjobb diákelőadónak. Az első ilyen elismerést a szervező stuttgarti képzőintézmény egy ambiciózus hallgatója kapta meg, aki szakmai felkészültsége, fesztelen stílusa, jó angolnyelv-tudása alapján minden kétséget kizáróan megérdemelte a kitüntetést.

Immár hagyománnyá vált, hogy a szervezők a konferencia mindhárom estéjére szerveznek programot, olyan zenés-táncos összejöveteleket, ahol mindenki kedvére ismerkedhet, beszélgethet, szórakozhat.

A nyitóesten a gyönyörű Piran főterén, a városháza épületében volt a fogadás, a már megszokott bőséges vendéglátással. A második este elmaradt ugyan a tervezett tengerparti séta, de a szervezők egy fél nap alatt áthidalták a problémát, és kibéreltek egy kellemes szórakozóhelyet a kikapcsolódni vágyók számára. Itt nyílt alkalom mind szakmai, mind fesztelenebb baráti beszélgetésekre, s meglepő módon sokan tényleg nem csupán a könnyedebb témákat vitatták meg az este folyamán. A záróbuli már hamsítatlan BOBCATSSS-hangulatú rendezvény volt, igazi búcsúest, emlékezetes és vidám.

A BOBCATSSS-közösség mára egy család lett. Minden tagja egyenrangú, legyen tanár vagy diák, jöjjön az EU-ból, vagy az EU-n túlról. Akár először, akár sokadik alkalommal, „veteránként” van valaki jelen, mindenki mindenkit barátjának tekint. Mi immár három éve vagyunk aktív résztvevői a konferenciának, és azokkal, akik újra meg újra eljönnek, képesek vagyunk ott folytatni, ahol egy éve abbahagytuk.

Az idén egy szállodában laktunk a szervezőkkel, és elutazásunk reggelén egy üzenet várt minket a szobánk ajtaján, ami nagyjából így szólt:

„Sajnos mi korán indulunk haza, így már nem találkozhatunk. Jó utat, és vigyázzatok magatokra! Szeretettel: Steffi, Eva és Helmut. P.S.: Jövöre Torunban!”

Giczi András
Gottl Eszter
Szabó Ágnes
Tóth Máté

A Balaton és az ember

Az olvasás éve alkalmából a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár is bőséges és színvonalas programokkal készült. Ezek közül kiemelkedő *A Balaton és az ember* című, nyolc előadásból álló sorozat, melynek anyagi vonzatát a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától és a Nemzeti Kulturális Alapprogramtól nyert forrásból fedezzük.

Nagy érdeklődés előzte meg ezt a sorozatot, hisz városunk és környéke életében meghatározó szerepet játszik a Balaton. Tavaly szeptemberben került

szor az első előadásra. A Festetics György Zeneiskola Fúvós Quartettjének műsora után *dr. Szabó Imre* polgármester mondott köszöntőt és nyitotta meg az előadássorozatot.

Az első előadó, *dr. Szabó István*, a Veszprémi Egyetem Georgikon Mezőgazdaság-tudományi Kar rektorhelyettese, a *Balaton és környéke természeti értékeiről* tartott rendkívül érdekes és tanulságos, diavetítéssel egybekötött előadást. Láthattuk a legkisebb kúpalakú bazalt-hegyet, a Hegyesdet, a Balaton-felvidék egyik meghatározó növényét, az árvalányhaját, és a ma már nem látható szibériai nőszirmot, ami a Tapolcai-medence egykori lápvilágára emlékeztet.

Ezt követően *Fehér Csaba Endre*, a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park tájegységvezetője beszélt *Védett növényeink és állataink* címmel.

A következő programra októberben került sor. *A tó környékének történetéről, a Balaton szakirodalmáról* *dr. Müller Róbert*, a Balatoni Múzeum igazgatója tartott magas színvonalú előadást. Nagyon fontos és ritka könyveket is láthattunk,

melyek forrásértékűek a kutatók és az érdeklődők számára. Kevésbé ismert művekből halottunk részleteket, Bél Mátyástól Eötvös Károlyig. Megtudhattuk, hogy szláv és illér eredetű a Balaton szó jelentése, s azt is, hogy az 1896-ban megjelent, *Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képekben* című kötetben külön fejezet tárgyalja a Balatont.

Decemberben a *Balaton környékének néprajzával* ismerkedhettünk meg *dr. Petánovics Katalin* néprajzkutató segítségével. A diavetítéssel egybekötött előadás egy érdekes és egyedülálló videofelvétellel zárult a vörsi bábbetlemezésről. Elsősorban a Balaton környéki települések építkezési szokásaival foglalkozott az előadó, de a halászzal és az itteni étellel kapcsolatos szokásokra is kitért. Érdekes volt például, hogy a halászok jól ismerték a vizet, de nem tudtak úszni. Télen a befagyott tó jegén lakodalmas menetek is mentek át egyik településről a másikra.

A januári téma *A Balaton a szépirodalomban* címet viselte, melyről *Cséby Géza* irodalomtörténész, a keszthelyi Gold-

